Ч. 290 Четвер 25 грудня 1897 (6 січня 1898). Рік VII

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улица Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостввах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(Ще о переговорах з німецкими послами. — Надія N. fr. Press-и. — Скрайні партиї німецкі проти поступовців. — Німецкі посли а ческий сойм. — Slovenec о славяньскій солідарности.— Провізорична угодова в угорскім парляменті. — Чому Німці взяли Кіаочу в Хіні? — Англія і Росия в Хіні. — Італія і Австрия супротив подій на далекім Всході).

Німецкі ґазети доносять, що оногдашні переговори правительства з німецкими послами з Чехії не довели до ніякого результату. Бюро кореспонденцийне доносить однакож так: Зі взгляду на близьке відкрите ческого сойму, відбула ся на запрошене президента міністрів дра Ґавча у него конференция о положеню політичнім, не маюча ніякої обовязуючої сили. В конференциї взяли участь посли соймові Шлезінґер, Ліпперт, Функе і Перґель. Не було наміру щось ухваляти, отже й не ухвалено на конференциї нічого.

N. fr. Presse каже, що хоч́єсть мала надія на осягнене якогось порозуміня, то всеж-таки сама конференция не була даремним кроком. Сам факт, що міністерство запросило Німців, а они пішли на запрошене, есть вже досить значним фактом. Характеристичним есть дальше і то, що скрайні партиї німецкі зачинають вже нарікати на то, що правительство завело переговори головно лиш з німецкими поступовцями. Партиї ті зачинають вже дорікати поступовцям, що они зломили дотеперішну солідарність німецку і зачинають вести політику на власну руку і готові пристати лиш на саму зміну деяких постанов в розпорядженях язикових.

З Праги доносять, що збори німецких послів ческого сойму відбудуть ся дня 9 с. м в Литомерицях і що знову нема певности, чи німецкі посли возьмуть участь в нарадах сойму.

Предсідатель ческого клюбу, пос. Енґель виступив в своїм орґані дуже різко против звістних розрухів в Празі і називає їх простим злочином. Такі насильні средства — каже він — шкодять лиш справедливим ческим жаданям. Власність есть ненарушимою і чей ніяка партия ческа не схоче виступати против правительства за то, що оно взяло в оборону людске жите і майно.

Орґан клерикального сторонництва Словінців в Країні так говорить про нинішну ситуацию: „Теперішна більшість парляментарна не може звати ся par excellence славяньскою, позаяк до неї належить 40 Німців і 5 Румунів. Навіть ґенеза сеї більшости противить ся такому називаню. Теперішна більшість не повстала в той спосіб, щоби найперше сполучили ся були посли славяньскі, до котрих відтак прилучили ся Німці. В дійстности сполучили ся в одно передовсім ті фракциї, що давнійше становили клюб ґр. Гогенварта, а проте католицкі людовці (німецкі, або ґрупа Діпавлього), клюб полуднево славяньский, консервативна більшість ческа і ґрупа румуньска. Коаліция сих фракций повстала під прапором рішучо консеквентним. Коаліция ся зблизила ся найперше до „Кола“ польского. Відтак аж почали ся переговори межи сею коаліциєю а Молодочехами. Молодочехи зразу хитались. Аж коли ґр. Бадені подав ся до димісиї, приступили Чехи до коаліциї, котра зложила ся на основі консерватизму, национальної рівноправности і автономії. Ся ґенеза коаліциї показує, що годі говорити про більшість славяньску і про борбу Славян з Німцями. Фраза про солідарність славяньску є не лише пустою, але і небезпечною. Наколи би дійстно заносило ся на борбу Славян проти Німців, тоді для Німців-католиків не було би місця в тій більшости, а не стало би і самої більшости. Славяни повинні проте бути вдячні дрови Ебенгохови за его перестороги. Іменно Словінці, змушені на дві сторони боротись з противниками, повинні вистерігати ся фраз, які не в силі подати їм ніяких користий, а лиш можуть їм нанести шкоди. Словінці повинні стояти на ґрунті політики реальної“.

Угорска палата послів ухвалила вчера в загальній дискусиї значною більшостию голосів проект закона о провізоричнім управильненю справ митово торговельних і справи банкові. За провізориєю голосувала партия лїберальна і народна. Резолюцию Кошута відкинено.

Здаесь, що вже й нема ніякого сумніву, що Німці не уступлять ся з заливу і міста Кіаочу, хоч би їм хіньске правительство давало в заміну далеко лїпший порт. Німецкий посол в Пекіні недармо там сидів, і вишукав як найлїпшу часть, як найдогіднійше місце в хіньскій державі на кольонію для Німеччини. Поза сим містом в глубині краю знаходять ся величезні поклади вугля камінного, котрі в виду

РІЗДВЯНА МРІЯ.

Був я колись — вдоволена дитина
Знав тілько втіхи та вдачу, —
Сьвітлої долі моєї руїна
Вбила пізнійша їх люта година, —
Щастя давно я не бачу....
З років далеких, хоч в думці, я-б радий
Вечір сьвятий воскресити
І незабутні різдвяні коляди:
Добич ділить без усякої зради
Вміли мужицькиї діти....
Хоч натерпілись достатної печали
Із матірами й батьками
Всеж-таки, як вони щиро сьпівали, —
Дещо поїсти за се діставали, —
Перед сїльскими хатками....
Став я для них товаришем-Сергієм, —
З роду не звали „паничу!...“
Після щедрівок, бувало, посьпієм
Ще до господи — веселим надіям
Хлопців на зустріч я кличу:
Вже подарунки там добрі готови, —
Їх роздає моя ненька! —
Теплу одежу, чи другі обнови:
Чую „спасибі“ з нехитрої мови, —
Й кожне радіє серденько!...
Вбране гарнесенько дерево сяє:
Сьвічок богато на йому,
Дитячі-ж очи — мов зірки... Не має
Жадної стежечки, любий мій крає,
Нині до рідного дому!

Сергій Бердаев.

Київ, грудень 1897 року.

4)

СОН.

(Різдвяна леґенда — В. Короленка — з российского.)

(Конець).

Робітник пішов до дверий, аби видати прикази, а Макар, здивований, спитав батюшку, до чого треба ваги і то великої.

— Бачиш — відповів батюшка трохи заклопотаний — ваги треба, аби відважити добре і зле, що ти зробив в житю. У всїх инших людий обі тарільці ваги однакові, лише у Чалґанів злого тілько, що Господь велїв приладити для них окрему вагу з величезною тарількою на гріхи.

На ті слова Макар затремтїв. Він почав бояти ся.

Робітники внесли вагу і устаили єї. Один тарелець був золотий і малий, другий — деревляний, незвичайно великий; під ним отворила ся зараз незглубима пропасть.

Макар приступив і став оглядати вагу; він пробовав, чи она справедлива. Вага була справді справедлива, тарельці стояли рівно, непорушно.

Впрочім він не розумів ся на будові тої ваги, ручна вага, з котрою мав ціле жите до діла булаб єму лїпше сподобала ся; на ній він все розумів ся при купні і продажи.

— Господь іде — сказав нараз батюшка Іван і поправив свою рясу.

6.

Отворили ся середні двері і до комнати увійшов старенький пан з довгою білою бородою, що звисала єму аж пониже пояса. Він був одітий в дорогоцінні, Макарови незвістні кожухи і сукна і мав на ногах теплі, плюшом обложені чоботи, такі самі, як їх Макар бачив у старого маляря сьвятих образів. І при першім погляді на старого пана пізнав Макар в нім зараз того самого, що бачив его намальованого в церкві на образах. Тут не було лиш его сина при нім і тому Макар гадав, що він вийшов. За те влетів до комнати голуб і облетівши голову старця, сів єму на колїно. Старенький пан сів на приготовлений умисно для него столець і погладив голуба рукою.

Лице старого пана було таке добре, що Макар потребував лиш на него поглянути, коли єму було тяжко на серци і зараз чув себе свобіднійшим.

Але мимо того зробилось єму тяжко на душі, бо нараз пригадав собі на ціле свое жите, ба навіть на найменшу дрібницю; єму нараз прийшов звідкись на тямку кождий крок, кождий удар топором і кожде зрубане дерево, та кожде обманьство і кожда чарка горівки, яку випив.

Він встидав ся і єго стиснуло за серце. Але він знов поглянув в лице старця і став спокійнійший і відважнійший.

Він навіть надіяв ся укрити дещо. Старий пан подивив ся на него і спитав звідки він, хто такий, кілько має літ і як називає ся. Коли єму Макар відповів, спитав старий пан:

— Що зробив ти в своїм житю?

того, що европейскі копальні що раз більше зменшають ся, представляють величезне майно. Крім того мають там находити ся також великі поклади всїляких руд — словом Німеччина лагодить для себе кольонію в Хіні, котра в часом зможе набрати далеко більшого значіня як всі нїмецкі кольонії в Африцї, котрі доси пожирають лиш величезні суми а дають мало приходу.

В российских кругах правительственних говорять, що Франция не вмішає ся до подій в Хіні, доки полудневі сторони сего краю, до котрих припирає Тонкін позістануть ненарушені. Після погляду кругів дипльоматичних відносини анґльо-российскі з причини аґресивного виступленя в Кореї і взагалї у всхідній Азиї суть дуже напружені. Российска праса каже, що наколи би Англїя схотіла робити Росиї клопоти в Кореї, то Росия викличе конфлікти, а іменно загальний бунт у всіх анґлїйских кольонїях в Азиї. Фльота российска на хіньских водах має бути знову скріплена.

Для відносин на далекім Всходї характеристичне дальше і то, що вже й Італїя лагодить ся до якоїсь акциї в Хіні. З Риму доносять іменно, що стоячий у Венециї воєнний корабель „Бавсан" одержав приказ підплисти на хіньскі води і лагодить ся вже в дорогу. Треба наконець занотувати і то, що вже й австрийска праса завзиває правительство до акциї в Азиї. Віденьска „Montagsrevue" взиває ґр. Голуховского, щоби він вислав воєнні кораблї до всхідної Азиї та заняв ся піддвигненєм австрийского експорту.

Новинки.

Львів дня 5-го січня 1898.

— **З надходячими сьвятами Різдва Христового** засилаємо всім нашим Вп. Передплатникам сердечні желаня.

— **Іменованя.** Міністерство торговлї іменувало почтових офицproperties: Арт. Паерсфельда, Йос. Пехого, Леоп. Бернгарда, Генр. Рінґлера, Володисл. Глиньского, Стан. Серватовского, Йос. Тишковского і Ем. Юзичиньского у Львові, Фр. Янку в Кракові, Фр. Лобазу, Теоф. Джималу і Влас. Добровольского в Перемишли, Ферд. Волиньского в Самборі і Густ. Мохнацкого в Дрогобичи старшими офицялами. Дальше іменувало Міністерство торговлї управителями почтовими контрольорів: Мат. Чайку в Підволочисках, Стан. Данця в Осьвіцимі місті, контрольорів: Йос. Лясковницкого в Станиславові (на двірци), Теоф. Косоногу в Закопанім, Володим. Добровольского в Дембици і Губ. Ліндого в Щаковій та тиг. контрольора Ом. Матковского в Сокали.

— **Іспити кваліфікацийні** для учителїв народних шкіл розпічнуть ся перед комісиєю іспитовою у Львові дня 15-го лютого с. р. Подаия заосмотрені у всї потрібні сьвідоцтва треба вносити до дня 31-го с. м. до дирекциї ц. к. комісиї іспитової (ул. Скарбківска ч. 39) на руки дотичних окружних рад шкільних.

— **Сьвідоцтва убожества до процесу.** З заведенем нової цивільної процедури — одержане сьвідоцтва убожества потрібного до процесу буде зависїти від деяких формальностий. В тій справі оголошує маґістрат львівский такі правила обовязуючі у Львові: 1) До виставленя сьвідоцтва убожества до спорів цивільних управнений комісарият дільницї, в котрій сторона мешкає; 2) сьвідоцтва мають бути виставлювані на окремих друкованих блянкетах; 3) сьвідоцтво підписують крім комісаря дільницї також властитель дому і уряд парохіяльний, коли-ж они відмовлять підпису — то ту обставину треба зазначити на сьвідоцтві; 4) ті що мають яку небудь службу повинні виказати висоту річної заслуженини; 5) по розслїдженю всїх обставин комісариятом — потверджує остаточно сьвідоцтво убожества департамент VI. маґістрагу; 6) перебуваючі у Львові хвилево не можуть одержати сьвідоцтва убожества; 7) против відмови сьвідоцтва убожества прислугує відклик до Намістництва устний або письменний до двох тижднів. Против ореченя Намістництва нема дальших средств правних.

— **Податок особисто-доходовий.** Адмінїстрация податків у Львові подає до відомости, що мешкаючі у Львові контрибуенти, обовязані до предкладаня фасиї до податку рентового або особисто-доходового, можуть згадані фасиї зложити устно в адмінїстрациї податків у Львові (пл. Цлова ч. 1. на першім поверсї) від 9 рано до 1 з полудня і від 4 пополудни до 7 вечером, в слідуючих днях січня: Контрибуенти, котрих називища розпочинають ся на букву: А, дня 3 січня; на Б, дня 4 і 5 січня; на Ц, Д, 7 січня; Е. Ф, 8 січня; Ґ — 10. 11 січня; Г, — 12 січня; І, Й — 13 січня; К — 14, 15 січня; Л — 17 січня; М — 18, 19 січня; Н, О — 20 січня; П — 21, 22 січня; Р — 24, 25 січня; С — 26, 27, 28 січня; Т, У — 29 січня; В, З — 31 січня. — Позаяк контрибуентів у Львові що підлягають особисто-доходовому податкови, есть звиж 20.000, а значна їх часть схоче фасиї устно складати, то адмінїстрация податку взиває інтересованих, аби держали ся поданого тут порядку. Контрубуенти, що хотять самі написати свої фасиї, одержать безплатно друки в ц. к. Адмінїстрациї податків.

Посьвяченє нового мурованого дому читальнї „Просьвіти" в місточку Скалї, збудованого коштом і заходом скальских руских міщан і місцевого пароха о. Александра Левицкого, відбуло ся дня 17 падолиста 1897. Хто з чужих при тій нагоді оглянув той новий будинок і его внутрішне уряджане, мусів без застереженя признати, що буде се не тілько на Подїлю, але може в цїлій рускій Галичинї один з найгарнїйших домів, збудованих на цїли народної просьвіти, а по-при читальню в Борщеві, сьвідчить він гарно о невпиннім культурнім поступі нашого народу в повітах подільских. Дім той, солідно з цегли змурований і ґонтами побитий, лежить на видним місци недалеко церкви при головнім гостинци, що через місто їде до Чорткова, і складає ся з більшої салї на збори членів і двох менших комнат на засїданя виділу і на мешкане сторожа. Головна саля, простора і висока, може помістити вигідно кілька сот людий; она гарно помальована і прикрашена різьбами артистом-малярем п. Лисикевичем з Королївки; салю украшує також великий гарний портрет Т. Шевченка роботи того-ж маляра. Великі висячі лямпи і цїла проча внутрішна обстава надають цїлому домови радше вигляд комфортного касина для інтелїґенциї, ніж звичайної міщаньскої читальнї. Заслуга здвигненя

— Ти сам знаєш — відповів Макар — у тебе мусить бути всьо записане.

Макар пробовав так старого пана, бо хотів пересьвідчити ся, чи справдї у него всьо записане.

— Розказуй сам — відповів старий пан. Макар стрепенув ся.

Він перечислив всї роботи і хоч пригадував собі добре, на кождий удар топором і на кожде зрубане дерево, на кожду борозду, що виорав своїм острим плугом, то однако причинив тисячі фір дерева, сотки бальків і сотки пудів збіжа.

Коли всьо перечислив, обернув ся пан до батюшки Івана, і сказав: „Подай менї сюди книжку!"

Тепер побачив Макар, що батюшка служить у пана за писаря і дуже тим озлобив ся, що він земляк і приятель не сказав ему того перше.

Сьвященик приніс велику книгу, отворив єї і читав.

— Поглянь-но — сказав старий пан — кілько було бальків?

Батюшка Іван поглянув і сказав сумно: — „Він причинив три тисячі штук".

— Бреше! — крикнув Макар — він певне помилив ся, бо то був пяниця, тай помер поганою смертию.

— Мовчи! — сказав старий пан. — Чи він взяв коли від тебе за службу Божу або за хрестини як належало ся? Чи скривдив тебе?

— Нї, то нї — відповів Макар.

— Бачиш — сказав пан — я то сам також знаю, що він любив випити...

Старий пан розгнївав ся.

— Читай тепер гріхи з книжки, бо він брехун і я ему не вірю — сказав до батюшки.

Між тим поклали робітники на вагу Макарові бальки, его зрубані дерева, збіже — словом цїлу его роботу. Того було тілько, що волотий тарелець опустив ся цїлком на долину, деревляний же колисав ся високо у воздусї, так що не можна его було досягнути руками і тому робітники мусїли підлетїти в гору і стягнути его посторонками на долину.

Тяжка була робота Чалґанця.

Відтак почав батюшка Іван вичисляти обманьства: їх було двайцять один тисяч девятьсот трийцять три, відтак перечислив фляшки горівки які Макар випив — було їх чотириста і він читав дальше, а Макар бачив як деревляний тарелець опускав ся все низше і низше а золотий піднимав ся в гору, все висше і висше, між тим як тамтой запав ся у пропасть.

Макар погадав, що з его справою зле; він приступив до ваги і хотів ногою задержати деревляний тарелець. Але один з робітників побачив то і підняв крик.

— Що там? — спитав пан.

— Хотів ногою задержати вагу — відповів робітник.

Тоді обернув ся розгнїваний пан до Макара і сказав:

— Я бачу, що ти брехун і обманець, лодгин і пяниця. Ти всїм був винен, навіть сьвященикови; вйгт грішить в твоєї причини, бо мусить тебе ганьбити!

І обертаючись до батюшки Івана, спитав: „Хто в Чалґанї кладе найбільший тягар на конї і найгірше ними гонить?"

Батюшка відповів: „Церківник; він держить почту і возить вйта".

Тоді сказав старий пан: „Того лежня поставте церківникови як коня до стайнї; нехай возить вйта, доки не умре — а там побачимо"...

Ледве старець то сказав, отворили ся двері і до комнати увійшов син старого пана та сїв по правій руцї вітця.

І син сказав: „Я чув твій суд... Я довго жив на сьвітї і знаю, як там водить ся: бідоласї буде тяжко возити вйта! Однако — дїй ся твоя воля! Але може він має ще що сказати! Говори, нещастний!

Тепер стало ся з Макарем щось невичайно дивного. Макар, той самий Макар, що в цїлім своїм житю не промовив нераз нїколи більше як десять слів, почув в собі дар вимови. Почав говорити і сам зачудовав ся. То було двох Макарів в одній особі, один говорив а другий слухав і дивував ся. Він не вірив своїм власним ушам. Слова плили ему легко і пристрасно з уст, вязали ся одні з другими і уставляли ся в довгі, упорядковані реченя. Він і не бояв ся вже, а як деколи й зупинив ся, то зараз знов зривав ся і говорив ще голоснїйше. Головна річ — він сам чув, що говорить переконуючо.

Старий пан спершу гнївав ся з его сьмілости, але відтак слухав з великою увагою, немов би хотів пересьвідчити ся, що Макар цїлком не такий дурний, як ему спершу здавалось. Батюшка Іван також наполохав ся і сїпав Макара за кожух, але той не вважав на то і безвпинно говорив дальше. Тоді і батюшка перестав бояти ся і навіть усьміхав ся, як побачив, що его колишний парохіянин говорить правду і що она подобає ся панови. Навіть молодцї в довгих сорочках і з білими крилами, що служили у старого пана за робітників, вийшли з челядної комнати, станули в дверех і прислухувались бесїдї Макара та кивали до себе головами.

Він розпочав від того, що не хоче іти до церківника за коня; а то не тому не хоче, немов би бояв ся тяжкої роботи, лише тому, що той засуд несправедливий; а що він несправедливий, то він его не узнає і не послухає его, хоч би з ним не знати що робили! Нехай его віддадуть самому чортови, але він не буде возити вйта, бо засуд несправедливий. Церківник гонить вправдї своїми кіньми і бє їх, але він і кормить їх; а его гнали і били цїле житє, але нїхто не дав ему їсти.

— „Хтож тебе гнав?" — спитав старий пан. Так, гнали его цїле житє! Вйти і ісправники, судиї, станові, сьвященики, що упоминали ся о свої належитости, голод і холод, спека і мороз, дощ і посуха, замерзла земля і поганий лїс.... Всьо, всьо то кривдило его і мучило!

Скотина біжить наперед і дивить ся лиш в землю, не знаючи куди єї женуть.... А з ним

того дому належить ся попри о. Левицким, ще й міщанам: Дм. Романюкови, начальникови громади, Ник. Модному, Ів. Андрійцову (старшому), Гл. Ковалишиному, Дм. Вовчукови і Ник. Стручиньскому, як і підриємцеви будови Ів. Чорпіті. Дім представляє вартість до 5000 зр. Чину посьвячення дому, при численній участи народу, довершило доохрестне духовеньство.

— В палаті Є. Ем. Кардинала Сембратовича у Львові вибух вчера о $5^1/_2$ годині вечером огонь в комині. Пожарна сторожа, що наспіла до огню, угасила єго в короткім часі.

— Вість, що вовки роздерли між Збаражем а Зарубинцями одну селянку з дитиною, показала ся фальшивою, бо як зі Збаража доносять, не було там в послідних часах ніяких вовків в цілій околици.

— Для 15 крейцарів. Як пишуть до польских ґазет, мав селянин Михайло Король в Ягольници старій в Чортківщині задушити в ночи для рабунку свого сусіда, Романа Біловуса, і забрати єму цілу готівку, що виносила всього 15 крейцарів.

— Намірена крадіж. В Чесанові в ночи з 27 на 28 грудня 1897, вломили ся незвістні злочинці до бюр уряду податкового, виломили зелізні двері до касової комнати, і винесли звідтам підручну касу, та подіравили касу вертгаймівску. На щасте не удало ся злодіям нічого украсти.

— Скажені пси появили ся — як ми вже оногди доносили — в Станиславові. Крім жени і дитини ґр. М. Дідушицкого, старшого комісаря, упали жертвою скаженини псів ще дві инні особи. Именно пес ґр. Д. покусав вояка оборони краєвої, котрого вислано зараз до Пешту до тамошного заведеня пастирівского. Иньший знов пес покусав одну женщину, що лишила ся в лїченю у станиславівских лїкарів. Пес, як показало ся, був скажений.

— Сумна пригода. У Відни переїхав віз пенсионованого президента сенату при найвисшім трибуналї, тайного радника Льва Раквича. В наслідок того старенький президент потерпів сильне потрясене мозку і до кількох днів помер.

— Вигадав собі смерть. До шинку при ул. Смольки у Львові прийшов передвчера прилично одітий мужчина, сїв коло стола і почав їсти фосфорові сїрники. Шинкар побачивши такого дивного гостя дав знати о нїм до полїциї, котра й вислала до того шинку аґента з приказом приставити гостя на інспекцию. Приведений там не хотїв виявити свого назвища. Поготівлє стациї ратункової подало єму першу поміч, а відтак відставило до шпиталю. Причина наміреного самоубийства не звістна.

— Новий винахід. Від 100 лїт майже звістні загально фіґури Хлядні'ого у фізицї, що творять ся на тонких плитах посипаних мілкими піском, скоро по них потягне ся смиком. Отже тих фіґур ужив Гольбрук Кортіс до рослїдів сьпіву в той спосіб, що придумав в тій цїли осібний прилад, котрий назвав тоноґрафом. Тоноґраф то широка сталева рура, зігнена на взір люльки, в однім кінци отворена, на другім розширенім замкнена кавчуковою плитою, котра посипує ся дуже мілким піском. Сьпіваючи до того приладу одержує ся фіґури, що цїлком надають ся до фотоґрафії і суть строго зависимі від висоти і чистоти сьпіваного тону. На увагу заслугує спостережене, що жіночий сьпів творить лїниї сильнїйші і виразнїйші нїж сьпів мужеский. Винахідник надїє ся, що тоноґраф придасть ся до науки сьпіву.

— Засьміяв ся на смерть. Властитель реальности в купелевім місци Зальцбрун, Шафф, пішов недавно до цирку Ренца у Відни і оплатив свій побут такоже житєм. Був він недужий на пропуклину, а фіґлї кльовнів розсьмішили єго до сеї степени, що наслїдком сильного сьміху пропуклина пукла і спровадила смерть на місци.

— Збіжевий король. Молодий американьский міліонер, що лише тепер окінчив університет, Йосиф Ляйтер, шурин англійского міністра Курзона, здобув собі в Америцї назву „збіжевого короля". Він продав від разу пять міліонів бушлїв збіжа, котре заповнило собою цїлих пять величезних кораблїв. За сам перевіз заплачено 600 тисяч долярів (1 міліон 500 тисячів зр.) належитости. Ляйтер має тепер в своїх руках цїлу торговлю американьским збіжем, побідивши всїх инших американьских спекулянтів збіжевих. Таким способом установляє він на всесьвітних торгах цїну збіжа.

Господарство, промисл і торговля.

Торг збіжевний.

Львів дня 4-го сїчня: Пшениця 11·— до 11·25 зр.; жито 7·50 до 7·85; ячмінь броварний 6·— до 7·—; ячмінь пашний —·— до —·— овес 6·90 до 7·—; ріпак 11·50 до 12·—; горох 6·75 до 9·—; вика 5·50 до 6·—; насїнє льняне —·— до —·—; сїмя конопельне —·— до —·—; біб —·— до —·—; бобик 5·50 до 6·—; гречка 7·25 до 7·50; конюшина червона галицка 32·— до 41·—; шведска —·— до —·—; біла —·— до —·—; тимотка —·— до —·— ганиж —·— до —·—; кукуруза стара —·— до —·—; нова 5·50 до 5·57; хміль 30·— до 65·—.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Будапешт 5 сїчня. З причини послідних подій в парляментї прийшло до поєдинків межи послами Стефаном Тісою а Оляєм з партиї Кошута і межи лїбералом Ґаярім і Стефаном Рековским. Над провозориєю угодовою розпочала ся специяльна дебата, підчас котрої Банфі заявив що доражує Коронї після свого переконаня лиш в інтересї вітчини.

Берлин 5 сїчня. Капітан корабельний Розенталь іменований командантом нїмецкого войска в Кіаочу.

Рим 5 сїчня. Розійшлась чутка, що в червни відбуде ся з'їзд цїсаря Вільгельма з королем Гумбертом.

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий**

же хиба було инакше?... Чи він знав, що батюшка читав в церкві і за що він жадав заплати? Чи знав він, на що і куди пігнали єго найстаршого сина, коли єго взяли в салдати, чи знає, де він умер і де єго кости білїють?...

Кажуть, що він пив богато горівки.

Так, пив: бо єго душа того бажала.

— Кілько фляшок, кажеш? — спитав пан.

— Чотириста — відповів батюшка, заглянувши в книжку.

Так, пив; але чи то була горівка? Три чверти з того було води, а лиш може четвертина чистої горівки, а до того ще тютюновий вивар! Триста фляшок з того треба би відтягнути.

— Правду каже? — спитав старий пан батюшку Івана і видко було, що він ще гнївний.

— Правду, щиру правду — відповів скоро батюшка, а Макар говорив дальше: Він причинив три тисячі бальків! А хоч би й так! Хоч би лиш стяв шіснайцять тисяч. Чи то мало? А з того вирубав два тисячі, як єго жінка лежала хора і немічна....

Єму було тоді тяжко на серци, він так хотїв сидїти при недужій — але нужда вигнала єго до лїса.... Він плакав там, а сльози замерзли на єго повіках і мороз пробирав єго аж до костий від нещастя, журби і смутку.... А він мусїв рубати дерево!

По тім умерла єго жінка; мусїв єї похоронити а не мав гроший. І він наймив ся рубати дерево, аби заплатити за жінчину домовину... Купець знав, яка у него біда і дав єму лиш десять копійок, половину звичайної плати.... А дома! неотоплений, студений хатї лежав труп єго жінки, а він мусїв з сльозами в очах рубати дерево! Ті зрубані пнї треба би єму після єго гадки пять, десять раз почислити.

На віях старого пана повисла сльоза і Макар побачив, що тарельці ваги порушились: деревляний підійшов в гору, а золотий опустив ся. — Макар говорив дальше: Коли у них всьо записане, та нехай подивлять ся: коли в єго житю мав він що доброго, коли дісталась єму в участи яка радість або любов? Де єго дїти? Як умирали, він тяжко сумував, як повиростали, то ішли від него, аби в сьвітї поодиноко бороти ся з нуждою житя. Він з жінкою постарів ся і посивів і бачив, як єго сили опускають і як наближає ся зла, безпомічна, безприютна старість. Він і єго жінка стояли самі одинокі як дві осиротїлі ялиці в степу, що їх бурі гнуть з усїх сторін.

— Говорить правду? — спитав знов старий пан, а батюшка відповів живо: „Сущу чисту правду!"

Знов порушила ся вага.... Старий пан задумав ся.

— Щож то таке? — сказав. — Маю на земли також праведних.... Їх очи ясні а лице біле, їх одїж чиста.... Їх серця мягкі як урожайна земля; они беруть насїнє і сїють єго; оно росте, а єго запах доходить аж тут до мене і радує мене.... Поглянь на себе....

І всї поглянули відтак на Макара, так, що він завстидав ся. Він чув, що єго очи мутні, а лице чорне, волосє і борода помервлені, одежа подерта. Вправдї нераз ще перед смертию постановляв собі купити чоботи, аби в них стати на суд, як годить ся порядному господареви, але все пропив гроші і тепер стояв перед паном як найнужденнїйший Якут в подертих штанах.... Він рад би був крізь землю провалитись.

— Твоє лице чорне — говорив старий пан дальше — очи мутні, а одїж подерта. Твоє серце поросле тернєм і буряном. Я люблю моїх праведників на земли, але відвертаю моє лице від безбожних.

Макара стиснуло за серце. Він встидав ся самого себе. Спершу опустив голову, але відтак знов єї підвів і почав на ново:

О яких праведних говорить пан? Тих, що разом з ним жили на земли в богатих палатах знає він, Макар, також.... Правда, їх очи ясні, бо они не проливали тілько сльов, що він; їх лиця мягкі і делїкатні, бо миють ся пахощами, а їх одежи справдї чисті, але роблені чужими руками.

Макар знов похилив голову і знов єї підвів.

Абож він того сам не бачить, що уродив ся так само як всї инші люди, з ясними, отвертими очима, в котрих відбиває ся небо і земля, з серцем, що було готове приймити всьо красне і благородне на сьвітї?

А коли він тепер рад би укрити свою понуру, погану стать, то чия то вина? Він не знає! Лиш то знає, що єго терпеливість скінчила ся.

Правда, колиб так Макар міг був бачити, яке враженє зробила єго бесїда на старого пана, колиб міг бачити, що кожде єго слово падало на золотий тарелець ваги, як оловяний тягар, тоді був би успокоїв ся. Але він того всього не бачив, бо єго серцем заволоділа слїпа розпука.

Як міг він до тепер нести той тягар? Він ніс єго, бо там далеко присьвічувала єму ще звіздочка — звізда надії, бо ще жив, бо міг ще надїяти ся, що дожиє лїпшої долї, мусїв надїяти ся. Тепер був вже конець — всяка надїя щезла....

І в єго души стало темно, гнїв лютив ся в нїй, як буря в темній ночи. Він забув де находив ся, перед ким стояв — забув в своїм гнїві на всьо.

Але старий пан відозвав ся до него: „Пожди, нещастний! Ти вже не на земли. Тут найдеш справедливість!"

Макар затремтїв. Він зрозумів в своїм серци, що єго жалують і помяк; а що перед єго очима цїле єго житє виступило від першого аж до послїдного дня, то він сам почав єго невисказано жалувати.... Він плакав....

І старий пан плакав.... Старий батюшка голосно ридав, а також і молоді робітники Божі проливали сльози утираючи їх своїми рукавами.

А вага все ще хитала ся, але деревляний тарелець підносив ся все висше і висше....

З друкарнï В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.